

Kedves Tagtársaim!

Újra itt van a szép (és szeszélyes) tavasz, friss erővel vethetjük bele magunkat a munkába! Remélem, sok egészséges, nyers ételt fogyasztottatok a novemberi kosárból, hogy erőben-egészségben vészeljétek át a hosszú téli fagyokat! Bizonyára sokat dolgoztatok az elmúlt hetekben-hónapokban, szerencsénkre voltak, akik ezt meg is írták, és el is küldték. Tavaly szeptemberben a debreceni Százszorszép Óvoda környezeti nevelési programját olvashattátok a Módszerkosárban, itt pedig egy másik korosztály, a középiskolások adnak ötleteket a megújuláshoz. Köszönet érte Mácsár Melindának!

Zöldülő iskola Budakeszin

A budakeszi Nagy Sándor József Gimnázium tanára vagyok, és szeretném az érdeklődők figyelmébe ajánlani azt a szerteágazó tevékenységet, amit iskolánk az idei tanévben folytatott egy nagy álom megvalósulása érdekében. Az álom egyelőre elsősorban a miénk, néhány megszállott természetbarát kollégáé, de reméljük, szép lassan sikerül a többi kollégát és a gyerekeket is megnyerni az ügynek. Tantestületünk a 2011/12-es tanév egyik első ülésén arról döntött, hogy harcba száll az „ökoiskola” cím elnyeréséért. Az elmúlt fél évben a munkánk részben a pályázati kiírás feltételeinek megteremtését, részben olyan program megvalósítását célozta, amely kifejezi, mennyire méltó az iskola ennek a címnek a viselésére. A pályázat elkészült, és mi izgatottan várjuk az eredményt. Reméljük, a következő tanévben már egy valóban „zöldellő iskolában” erősíthetjük a természetbarát szemléletet és környezettudatos magatartást gyermekekben, felnőttekben egyaránt.

A kezdetek

Miután a pályázaton való részvétel ötlete elnyerte a tantestületnek, a Diákönkormányzatnak és a fenntartó Budakeszi város Önkormányzatának támogatását, 2011 októberében megalakult az Öko-Munkacsoport, amely a fő feladatait az alábbiakban fogalmazta meg:

- a pályázat elkészítése,
- egy sokoldalú öko-program megtervezése,
- a program népszerűsítése különböző körökben,
- a programok megvalósításának koordinálása.

Ezt követően a munkacsoport tagjai hozzákezdtek a pályázati kiírással kapcsolatos teendők előkészítéséhez, a kritériumrendszer tanulmányozásához, a konkrét feladatok megvalósításához, összeállították a gimnázium Ökoiskolai Munkatervét

A pályázat feltételeinek megteremtése

Hogy az önértékelési kritériumoknak megfeleljünk, hozzákezdtünk az intézmény alapidokumentumainak felülvizsgálatához, kiegészítéséhez, a szervezeti feltételek megteremtéséhez.

A tanterveknek megfelelően a pedagógiai munkánkba is beépítjük az új szemléletet a tantárgyak sajátosságainak megfelelően. Néhány példa:

- a nyílt napon az angol nyelvi bemutatóórán a nyelvi feladatot természetvédelemmel kapcsolatos szövegen végezték,
- a műanyaggal foglalkozó kémiaórán téma volt az újra felhasználhatóság, és a tanulók saját maguk készítettek új tárgyakat hulladékból – utóbbiakból kis kiállítást is összeállítottunk,
- történelemórán az ipari forradalom ma is látható és érezhető pusztító hatásairól, és napjaink globális ökológiai problémáiról is szó esett,
- a történelmi szóbeli érettségi tételek közé bevettük a környezetre ható globális problémák témáját,
- az angol, német, spanyol nyelvi érettségi követelményekben ott szerepel a környezetvédelem, a természet, a sport, az egészséges életmód témája, több tétel fogalmaz meg feladatokat ebben a témakörben,
- fizikaórán a háztartási készülékek témájának feldolgozásában kiemelt szempont volt az energiatakarékosság.

A kommunikáció fórumai, lehetőségei

Megszerveztük a programmal kapcsolatos kommunikáció fórumait:

- A tanári szoba hirdetőtábláján önálló Öko-Sarkot alakítottunk ki, ahol minden fontos információ, felhívás, program, eredmény stb. olvasható.
- Szintén a tanári szobában elhelyeztünk egy információs dobozt, ahol a kollégák észrevételeit, dokumentumait stb. gyűjtjük.
- A tanulók és az iskolába látogató vendégek számára az aulában található falújságon Öko-Híradót működtetünk, amelynek anyagát folyamatosan frissítjük. A hirdető felületet a rajz-szakkör tanulói készítették
- Csütörtökönként a nagyszünetben az Öko-Rádió jelentkezik információkkal, felhívásokkal, vetélkedőkkel.
- Elkészítettük az iskola Öko-Honlapját, ahol olvashatók a fontosabb információk, ill. láthatók a programokról készült fényképek.
- Tervezzük, hogy az iskolaújságban és az iskolai évkönyvben is helyet adunk olyan cikkeknek, amelyek bemutatják a munkánkat, és népszerűsítik az öko-szemléletet és programjainkat.

Külső kapcsolataink

Erősítettük, megújítottuk és újjal bővítettük azokat a külső kapcsolatainkat, (a várossal, más iskolákkal, civil szervezetekkel) amelyekkel az együttműködés elősegítheti az új szemlélet és az öko-programok népszerűsítését.

- A szülők megnyerése a pályázat támogatásához több fórumon elkezdődött. (Iskolaszék, szülői munkaközösségek, szülői értekezletek, közösen szervezett programok).
- Szoros kapcsolatban együttműködünk Budakeszi város Önkormányzatával (pl. az öko-programok koordinálásában) és részt veszünk a városban szervezett programokon. Ilyen volt pl. a Fűzfa-kupa, ahol a városi nyílt röplabdatornáját sokadszorra nyerte meg az iskola diákjaiból, öregdiákjaiból és tanáraiból szerveződő csapatunk; de említhetjük a Bécs-Budapest Ultramarathon budakeszi szakaszára szervezett városi kísérőfutáson való részvételünket is.
- Megerősítettük kapcsolatunkat a TordasZoo állatmenhellyel, amelyet már korábban is támogattunk különböző akciókkal. Az idén is takarókat, meleg ruhát, pénzzadományokat gyűjtöttek a diákok és a tanárok.
- Iskolánk csatlakozott a Budakörnyéki Natúrpark Egyesület munkájához, amelynek célja a város határában található mamutfenyők védelme, gondozása és a környék rendezése. Öko-Munkacsoportunknak az egyesület egyik tagja, (egykori diákunk) tartott tájékoztatót az egyesület munkájáról, az iskola lehetséges feladatvállalásáról, és kilátásba helyeztük annak a felmérésnek a közös értékelését, amelyet az egyesület tagjai a mi tanulóink részvételével a projekt kapcsán az előző tanévben végeztek.
- A nagyváradi Ady Andre Lyceummal több mint két évtizede fennálló testvériskolai kapcsolat, ill. a Comenius-projektek révén kialakított három nemzetközi pedagógus-és diákkapcsolat idején is számos olyan elemet tartalmazott, amely szervesen épül a programba. (természetvédelmi területek látogatása, erdélyi, osztrák, olasz, görög, francia, cseh tapasztalatok szerzése, ötletek cseréje stb.).

Megvalósított iskolai öko-programok

Az Öko-Munkacsoport, a tantestület és a Diákönkormányzat számos programot szervezett, amelyek az új szemlélet jegyében mozgósították a tanulókat és hozzátartozóikat. A nagyobb aktivitás eléréséhez zöldpont-gyűjtő versenyt hirdettünk az osztályok között. A tanulók előre értesülnek arról, mely programokért lehet zöldpontot kapni és a verseny állását folyamatosan figyelemmel kísérhetik az Öko-Híradón kifüggesztett eredménytáblán valamint az Öko-Honlapon.

1. Első feladatunk a legszűkebb környezetünk rendbetétele volt. Már szeptemberben meghirdettük az osztályok közötti dekorációs versenyt, ahol az értékelési szempontok között fontos helyet kaptak olyan elemek, mint a gazdaságosság, az újból felhasznált anyagok, zöld sarok kialakítása, energiatakarékosság stb.

2. Odafigyelünk az egész iskolai környezet széppé tételére, a takarékosságra, környezetvédelemre, és egyéb ökológiai követelményekre.

- Egyre több zöld növény díszíti a folyosókat, közös helyiségeket.
- Ügyelünk arra, hogy ne szemeteljünk. Megalakult az öko-kommandó, amely pl. leleplezi a „nagy szemetelőket”, ellenőrzi az energiatakarékos magatartást stb. Megfigyeléseit az erre rendszeresített öko-kommandós füzetbe rögzíti. A kommandós szolgálatot minden héten más osztály látja el.

- Energiatakarékos izzókat használunk.
- Figyelünk arra, hogy kerüljük a pazarlást a fűtésnél és az áram- és vízfogyasztásnál. (Fűtésszabályozás, vízcsapok jó elzárása, villany lekapcsolása az üres helyiségekben).
- Szelektív gyűjtést kezdünk. (PET-palack-, kupak-, elem-, fémdoboz-gyűjtőket helyeztünk el az aulában, papírhulladékot gyűjtünk a tanárban).
- Gyűjtjük, és újra felhasználjuk az egyszer már felhasznált papírlapokat. (pl. röpdolgozatok írásánál, jegyzetek készítésénél).
- Januárban madáretetőket helyeztünk ki az iskola udvarán, és folyamatosan gondoskodunk a madarak etetéséről és itatásáról. (A madáretetőket diákok és tanárok készítették).

3. Az idei őszi és tavaszi legnagyobb tömeges megmozgató programja a hulladékgyűjtés volt, ahol minden osztály – még a szülők, hozzátartozók is – kitettek magukért. Papírt, PET-palackot, kupakot és ruhaneműt gyűjtöttünk tonnákban mérhető sikerrel.

4. Több jeles, ún. zöld napot „ünnepeltünk” meg különféle formában.

- Az állatok világnapján (október 4.) hirdettük meg az állatmenhely számára a gyűjtést, és madáretetők készítését, beszerzését.
- A Ne vásárolj semmit napon (november 25.) bezárt a büfénk, és hazulról hozott teával, uzsonnával vendégelte meg a 11.b osztály az iskola tanulóit és dolgozóit.
- A Vizes élőhelyek világnapjára (február 2.) osztályok közötti vetélkedővel készültünk. (öko-totó).
- Az Energiatakarékossági világnapon (március 6.) megújuló energiaforrások használatára vonatkozó projektfeladatot kaptak az osztályok. Minden osztálynak két-két alternatív energiaforrást kellett plakáton bemutatni és népszerűsíteni. A versenyműveket kiállítottuk az iskola aulájában. Az itt összegyűjtött ismeretekről számot is kellett adni. Egy újabb öko-totó felmérte, ki mit tanult ebből a munkából. Még egy módon próbáltuk az energiatakarékosság fontosságát sugallni: minden osztálynak készítenie kellett a tanteremnek aajtájára egy olyan plakátot, ami olyan utasításokat és kéréseket sorol fel, amiknek segítségével – kicsiben - mi is hozzájárulhatunk ahhoz, hogy minél kevesebb energiát pazaroljunk.
- A víz világnapja alkalmából fotó-és rajzpályázatot hirdettünk. A legjobb műveket szakértő zsűri értékelt és a Diáknapokon kiállítást rendeztünk belőlük.

5. Az öko-totó rendszeres formája lett az osztályok közötti megmérettetésnek. Eddig öt alkalommal mértük fel így az osztályok tudását. Az első a hulladékokkal, kezelésükkel, újra feldolgozásukkal foglalkozott, a második az állatvédelemmel, a harmadik a botanikával, a negyedik az öko-filmklubon vetített filmmel, az ötödik a vizes élőhelyekkel, a hatodik a megújuló energiaforrásokkal kapcsolatban mérte az osztályok tájékozottságát.

6. Az öko-filmklub egész évre tervezett sorozat. Az első alkalommal a 13. B osztály látta vendégül az érdeklődőket A „Home” (Otthonunk, a Föld) c. dokumentumfilm vetítésére és azt követően egy teázással egybekötött kötetlen beszélgetésre.

7. A mozogni vágyók számára indítottuk el az szombati öko-túra sorozatot. Az első alkalommal egy Budakeszi közelében tettünk egy nagy sétát. Programunkon barátok, hozzátartozók is részt vettek.

8. Alkotó öko-pályázatok meghirdetésére is sor került.

- Az idegen-nyelvi fordító pályázaton természetvédelemről ill. környezetszennyezésről szóló, angol és spanyol nyelvű cikkeket kellett magyar nyelvre fordítani. A nyertes fordítások olvashatók az iskola Öko-Honlapján.
- A logó-pályázat célja az ökoiskola logójának elkészítése volt. Szabad kézzel vagy számítógéppel készített pályaműveket adtak be a vállalkozó szelleműek. A győztest az iskola tanulóit, tanárait és dolgozóit választották ki titkos szavazással. Ez a logó díszíti az iskola folyosójának egyik ablakát, üvegfestmény formájában, és természetesen hamarosan felkerül az iskola Öko-Honlapjának fejlécére is.
- Kiírtunk pályázatot az Öko-Rádió szignáljára, de ennek határideje még nem járt le.
- Természetesen itt is meg kell említenünk a rajz-és fotópályázatot.

9. Bekapcsolódunk minden olyan programba, amelynek eszmeisége, szelleme, illeszkedik a mi elképzelésünkbe. Figyelemmel kísérjük a más intézmények, szervezetek által indított programokat.

- Decemberben a Műgyetem által szervezett „Hulladékból termék” c. kiállításra zárandokolt egy el egy kisebb diákcsoport.

- Az atomenergia békés felhasználásának tanulmányozására öt osztály tekintette meg a Paksi Atomerőmű bemutató kamionját.
- Az egészséges életmódra nevelés jegyében bekapcsolódtunk az „Éljen 140/90 alatt” vérnyomásmérő versenybe.
- Kollégák és dolgozók vettek részt egy felmérésben, amely az egészséges táplálkozással kapcsolatos tájékozottságunkat mérte.

10. 9.a osztályunk indult a Magyar Környezeti Nevelők Egyesülete és az IKEA által kiírt „Otthon az erdőben” c pályázaton. Sajnos, nem sikerült nyernünk, annak ellenére, hogy a szakmai zsűri jónak (5 pulisnak) minősítette a pályázatunkat.

11. Részt vettünk az országos szemétszedési akcióban.

12. Felmértük az iskola tanulónak, tanárainak és dolgozóinak iskolába járási szokásait. Örömmel állapítottuk meg, hogy 67 %-unk környezetbarát megoldást használ. A leggyakrabban gyalog, tömegközlekedéssel, esetleg kerékpárral járunk iskolába/munkába.

13. Örömmel számolhatok be arról, hogy az idén életbelépő törvényt megelőzőleg a mi tantestületünk már jó példát mutatott a dohányzás elleni harcban. Tantestületünkben 2 éve senki nem dohányzik. E területen nagyon szigorúak vagyunk a diákokkal szemben is.

14. Egyik kollégánk kezdeményezésére megalakítottuk a Pedagógus Önképző Kört (PÖK), amelynek első összejövetelén a verseké, a másodikon a filmeké volt a fő szerep, de a kellemes délutántokat áthatotta az egészséges, természetes, takarékos, otthonos érzés és szemlélet (gyertyafény, házi sütemények, gyümölcsök, stb.).

15. Teadélután szerveztünk a szülőknek, melyen az éppen aktuális Comenius Iskolai Együttműködési program keretében történt kiutazásról tartottunk élménybeszámolót, és az olasz csoport áprilisi fogadásával kapcsolatos szülői segítségről, ötletekről beszélgettünk.

16. Az évente megrendezésre kerülő Nagy Sándor József Napokon (Diáknapok) mindig vannak olyan események, amik szépen belesimulnak a természeti és az környezeti nevelés pedagógiai programjába. Az idén egy esti túrán ismerkedtek a diákok és kísérőik az éjszakai erdő életével.

Nagy tetszést aratott a diákok körében a szabadtéri bográcson főzőverseny.

A hagyományos műveltségi vetélkedőn pedig volt egy olyan forduló, ahol előre kiadott tájékoztató alapján a csapatoknak Magyarország Európa-diplomás természetvédelmi területeiből kellett felkészülniük.

Voltak a diáknapokon sportversenyek is. Történelmi népszerűségnek örvend a vándorkupáért kiírt Makkosmária futóverseny, és sokakat vonzott a röplabda-és focikupa is.

Ebben a tanévben is sok meghívott vendégünk volt az Diáknapokon, akik rendhagyó órák keretében mutattak be egy-egy területet, témát, köztük sokat az öko-programhoz kapcsolódóan. Pl: bemutatkozott a katasztrófavédelem, a Budaörsi Mentőállomás, több egyház és segélyszervezet, stb.

17. A rendszeres és alkalmi zöld sportprogramok szerves vázát adják annak a tevékenységnek, ami az egészséges életre nevelés iskolai részét jelenti. A testnevelésórákon és a mindennapi sportkörü lehetőségeken kívül rengeteg program várta a tanulókat és a kollégákat.

- Év elején megtörtént a tanulók erőnléti felmérése, ami időről-időre rendszeresen ismétlődik.
- Jó idő esetén a testnevelés órákat az udvaron, szabad levegőn tartjuk.
- Heti rendszerességgel vehet részt bárki kondicionáló torna-, gyógytorna- és jóga-foglalkozásokon.
- Házi bajnokságok zajlanak több sportágban
- Az iskola falain túl is megmutattuk magunkat, Diákolimpián indultunk kosárlabdában, és atlétikában.
- A hét minden tanítási napján van diáksportkörü foglalkozás
- Az idén is szerveztünk sítábort.
- Népszerű volt az iskola udvarán a téli hónapokban a tanárok és diákok által készített jégpálya, amit megnyitottunk az egész város számára.
- Az elmúlt szombaton került sor a sportnapra. Itt a főszerep a kosárlabdáé volt, de a streetball-bajnokság mellett népszerűek voltak a túrák és az asztalitenisz is.
- A Comenius-projekt keretében ideérkező külföldi diákcsoporthoz és vendéglátóik számára több zöldprogramot szerveztünk (sportdélután, Csillebérci kalandpark, Túra a János-hegyre).

Az idei tanév hátralévő részére tervezett egyéb tevékenységeink:

- Folytatjuk a megkezdett programsorozatokat (pl. öko-totó, öko-túrák, öko-mozi, öko-kommandós akciók., PÖK-rendezvények).
- A jobb idő beálltával kerékpártúrát és vízitábort szervezünk.
- Megszervezzük a nyitott polc könyv-cserebere akciót.
- Ökológiai lábnyomot mérünk.
- Programokat szervezünk a Föld napján, és a Madarak és Fák napján.
- Jutalmazzuk a zöldpont-gyűjtő verseny győzteseit (élmény + környezetbarát termékek, legzöldebb osztály elismerő cím).
- Bővítjük az Öko-Rádió profilját, programját.
- Éjszakai megfigyelésre megyünk a Vadasparkba egy éjszakai túra keretében.
- Tantestületi kirándulást szervezünk év végén.

Remélem, ez a bemutatkozás kedvet csinál vagy segít azoknak az iskoláknak, akik még csak most tervezik, hogy bekapcsolódnak az ökoiskola-mozgalomba, és további ötleteket ad azoknak, akik már elnyerték a megtisztelő címet. Jó lenne, ha minél többen belevágnának! Annyi bajnak, tragédiának és katasztrófának vagyunk ártatlan szenvedői és tehetetlen tanúi! A világnak legalább azt a szeletét próbáljuk szebbé, biztonságosabbá, egészségesebbé és élhetőbbé tenni, aminek alakítása egyedül rajtunk múlik!

Mácsár Melinda
Nagy Sándor József Gimnázium, Budakeszi

Egy teljes évre való ötlettár után következzen egy megvalósított projektnap részletes forgatókönyve a kispesti Vass Lajos Általános Iskolából! Szentpétery Marianne küldte el az alábbi kiegészítéssel:

Kedves Évi! Törlesztem egy régóta ígért adósságomat. Küldök anyagot a Módszerkosárba. Tegnap projektnapot tartottunk az iskolában. A fenti programokat **Horváth Janka és Németh Beatrix** készítette el. A megvalósításban Bea húga, Németh Livia is segített és néhány kollégám. Janka és Bea korábban a Fauna Állatvédelmi Egyesület tagjai voltak, így jutottak el az iskolámba. Mivel remekül együtt tudtunk működni, felmerült bennem az ötlet, hátha ezt az együttműködést projektnappá tudnánk bővíteni. A két lelkes, fiatal leányzó nekiállt agyalni, és ez a remek projektterv készült.

Egy módosítás viszont mindenképpen szükséges lesz, ha valaki ezt a tervet szeretné megvalósítani, mégpedig az időterv: 30 perc helyett 45 percben kell megvalósítani. Nálunk azért volt ilyen sürgős, mert 11. 30-ra érkezett a FIZIBUSZ meghívott előadója az Elmű-től.

Kézműves-foglalkozás

Rendelkezésre álló idő: 30 perc

A diákok több lehetőség közül választhatnak:

1) Logófestés/logó újratervezés:

Mindenképp kell egy kis magyarázat nekik, mielőtt nekiállnának festeni! A logókat A4-es papíron a táblára fel kellene rakni, és röviden elmondani, hogy melyik, mit jelöl. A diákok eldönthetik, hogy melyiket szeretnék megfesteni nagyban is. Kisebb csoportokban nekiállnak megfesteni, s az elkészült kép majd kikerülhet a biológiate terem falára.

De azt is választhatják lehetőségként, hogy egy-egy logót, ami nekik nem tetszik annyira, újraterveznek, s ezt készítik el nagyban.

állatokon nem tesztelt termék

natúrkozmetikum

EU öko-címkéje, melyet olyan cégek kapnak meg, melyeket környezettudatos szemléletmód jellemez, s így a termékeiken is feltüntethetik az EU-virágot

francia alapítású cég, mely környezetbarát minőségellenőrzéssel foglalkozik. Elsősorban élelmiszerekre, másodsorban pedig kozmetikumokra, mosószerekre, szövetekre, ezek bevizsgálására illetve osztályozására terjed ki a tevékenységük.

környezetbarát termék

A Biokontroll Hungária Nonprofit Kft. is fontos szereplője a biotanúsítás rendszerének azzal, hogy ellenőrzi és tanúsítja a magyarországi ökológiai élelmiszer-gazdasági szektor szereplőinek munkáját.

2) Montázs:

Az alábbi témák alapján magazinokból és újságokból kivágott képekből montázst készíteni:

- elsivatagosodás
- veszélyeztetett fajok
- erdőirtás
- haszonállat-védelem
- hulladékgyűjtés és újrahasznosítás
- vízszennyezés és takarékoskodás

3) Lepedőfestés:

A montáznál megadott témák alapján lepedőfestés.
Többen is dolgozhatnak rajta egyszerre.

4) „Körmöcske”:

Ún. körmöcskék segítségével fonalból könyvjelző, karkötő és hajpánt készítése.

Az lenne a lényeg ezeknél is, hogy felhívjuk a diákok figyelmét arra, mennyi mindenre jó egy-egy dolog, és hogy mennyiféle módon lehet takarékoskodni, valamint a haszontalannak tűnő dolgokból is kihozni valami kreatív, ami ráadásul még környezetbarát is.

Számítástechnika terem

Rendelkezésre álló idő: 30 perc

Itt előzetesen, a programok megkezdése előtt, minden gépre felmásolunk egy Word dokumentumot, egy üzenetet, melyben leírjuk a diákoknak, hogy ezen a helyszínen milyen feladatok várnak rájuk, hogy mely játékokkal játszhatnak stb. Összesen három kötelező programról lenne szó. Arra az esetre, ha a három feladat elvégzése után még marad idő, kitaláltunk egy tartalék-feladatot is.

1. A diákok számolják ki, hogy mekkora az ökológiai lábnyomuk. Ezt ezen a honlapon tehetik meg: <http://okolabnyom.comoj.com/>
2. Közösen nézzék meg a Meatrix című animációs filmet, majd néhány percben együtt foglalják össze, hogy, melyek a nagyüzemi állattartás hátrányai.
3. Ezt követően a diákok a következő Interneten elérhető számítógépes játékokkal játszhatnak:
 - <http://www.kvvm.hu/szelektiv/jatek.html> Ez a játék a szelektív hulladékgyűjtés rejtelmeibe kalauzolja a gyerekeket.
 - http://elominivilag.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=62&tmpl=component&Itemid=5 Ez a játék is a hulladékcsökkentéshez kapcsolódik, de itt már a szelektív hulladékgyűjtésen kívül, az adományozás és a komposztálás is felmerül.
 - http://elominivilag.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=61&tmpl=component&Itemid=5 E játék során a gyerekek tippeket kapnak ahhoz, hogy csökkentsék az energiafogyasztásukat.
 - <http://www.zoldiakos.eu/jatek> Ezen a honlapon nagyon sok hasznos játék található, de ahhoz, hogy játszassanak a gyerekek először regisztrálniuk kell!
 - <http://www.humusz.hu/jatek> A Humusz Szövetség honlapján a hulladékcsökkentéshez és a tudatos fogyasztáshoz kapcsolódó játékok találhatóak.
 - http://wwf.panda.org/how_you_can_help/games/ Ezen a honlapon a WWF angol nyelvű játékeit lehet kipróbálni. A *Flash Games* név alatt lévő játékokkal lehet játszani, ehhez viszont lejjebb kell gördíteni az oldalt.
 - <http://www.energiakaland.hu/> Az Energia Kaland nevű honlapon a gyerekek különböző energiaforrásokat ismerhetnek meg, felfedezhetik az energia útját, sőt az energiatakarékosság elveit is elsajátíthatják. Az ötödikes gyerekeknek az *EnergiaVáros*, míg a hetedikes és nyolcadikos gyerekeknek az *EnergiaOrszág* rész szól.
 - <http://diak.hulladekboltermek.hu/jatek/> Ezek a játékok is a szelektív hulladékgyűjtéshez kapcsolódnak.

Fontos lenne meggyőződni arról, hogy a diákok tényleg az általunk megadott játékokkal játszanak-e!

4. A tartalék feladat az lenne, hogy a Paint-ben rajzolhatnának, alkothatnának a környezet-és állatvédelem témakörében.

MEATRIX című film levetítése és újraszinkronizálása

Rendelkezésre álló idő: 30 perc

Maga a film két részből áll, és a két rész összesen 7 perces. A vetítés előtt annyit érdemes elmondani a gyerekeknek, hogy a filmcím egy szójáték: a híres MÁTRIX című filmre hajaz. A MEAT angolul azt jelenti *hús*, vagyis a film a nagyüzemi állatok (akiknek a táplálékunk nagy részét kitevő húsokat köszönhetjük) életéről, sorsáról szól, és roppant tanulságos, ám egyben vicces is.

Meg kellene őket kérni, hogy különösen figyeljenek, akár jegyzeteljenek is film közben, ugyanis a hallottak alapján majd „szinkronizálni” kell a filmet, ami annyit tesz, hogy miközben újra lejátsszuk, a benne szereplő állatok helyett egy-egy diák beszél majd. Nyugodtan lehet viccesre fogni a dolgot, de a környezetvédelem/állatvédelem témakörtől nem szabad eltérni!

Először le kellene tehát vetíteni a filmet, majd röviden pár percben összefoglalni, hogy mik is voltak a legfontosabb pontok benne állatvédelmi szempontból:

A film a nagyüzemi állattartás hátrányairól, árnyoldalairól szól:

- a nagyüzemek = állatgyárak, nyomortanyák
- az állatok szenvednek, mert össze vannak zsúfolva
- ettől stresszesek lesznek és gyakran egymásban és magukban is kárt tesznek:
 - a tyúkok csipkedik egymást, kitépik egymás tollát
 - a malacok leharapják egymás farkát, fülét
 - agyontapossák egymást

Mindennek elkerülése érdekében a gyárakban levágják a csőrüket = csőr Kurtítás, a karmaikat, egymástól elzárva tartják őket, stb.

- a kis állatokat elválasztják az anyjuktól
- az állatok ketrezeit nem tisztítják, így a saját ürülékükben taposnak
- növekedési hormonokkal tömik őket a nagyobb tej-, és húshozam reményében, ami az emberi szervezetbe is bejut
- stb.

Mikor ezzel készen vagyunk, a vállalkozók már kezdenek is az újraszinkronizálást. Ha elakadnak, nem számít, a filmet nem állítjuk meg, nekik ott kell újra bekapcsolódniuk, ahol korábban abbahagyták a beszédet. Egy szerepre akár több diák is vállalkozhat, de előre beszéljük meg, ki ki után jön. Azok, akik nem vesznek részt a szinkronizálásban, zsúriznak és eldöntik, ki volt a legjobb.

Szereplők: 1 malac, 1 tehén, 1 tyúk és 1-2 ügynök

Színdarab

Kiszámoltuk, hogy 2060-ban a mostani hatodikos diákok hatvan évesek lesznek. A színdarab alaphelyzete az, hogy néhány idős ember beszélget arról, hogy mi történt a Földdel, az emberiséggel, az állat- és növényvilággal az elmúlt negyvennyolc évben. A diákok döntenek el azt, hogy a változások pozitív vagy negatív irányúak lesznek-e, és persze az is rajtuk múlik, hogy hogyan mutatják be az elképzelt jövő történéseit.

A diákok és osztályfőnökük egész délelőtt próbálhatják, csiszolgathatják a darabot, majd 10:30-tól a tornateremben a többi osztály és tanár előtt előadják azt.

A darab időtartama: 15 perc.

Társasjáték

Rendelkezésre álló idő: 30 perc

Ez egy szokványos társasjáték, de újítként a gyerekek a bábuk. Az osztályok 3 csoportra oszlanak, mindhárom csoport egy „bábut” állít majd a START mezőre.

A játék során a „bábuk” dobják a dobókockával, és annyit lépnek előre, amennyit a kocka mutat. Amennyiben a mezőn a *Szerencsekártya* felirat látható, úgy a „bábu” húz egy szerencsekártyát. Ha a játékmezőn a *Kérdéskártya* felirat található, akkor a bábunak kijelölt játékos húz egy kérdést tartalmazó kártyát. A kérdésre a csapata segítségével válaszolhat. Minden csapat csak a saját „bábuja” által húzott kérdésre válaszolhat! Nem száll át a válaszadás lehetősége a másik csapatokra, ha a kártyát húzó csapat rosszul válaszolt vagy nem tudta a

választ! Amennyiben a csapat nem tud válaszolni, vagy a válasz rossz, akkor a „bábu” addig nem léphet tovább, amíg nem ad helyes választ a következő kérdésekre. Tehát addig kell azon a mezőn állnia, és addig kell újabb és újabb *Kérdéskártyát* húznia, amíg nem ad egy helyes választ. Az a csapat nyer, aki a leghamarabb eléri a CÉLT, vagy aki a 30 perc elteltével a legelőrébb tart a pályán.

Idénygyümölcsök és zöldségek + rövidfilmek vetítése

Az első részben (kb. 15 perc) az idénygyümölcsökről és zöldségekről lenne szó. Egy halom, gyümölcsöket, zöldségeket ábrázoló képkártyából kell kiválasztani, hogy melyek teremnek Magyarországon. Majd ezután ismét a képkártyák segítségével szemléltetve, tél/tavaszi/nyári/őszi kategóriába sorolva a táblára felragasztani őket táblagyurmával. Közben természetesen hangsúlyozzuk, mennyire fontos, hogy az ember idénynek megfelelően egyen, vagyis lehetőleg télen ne fogyasszon paradicsomot, uborkát, stb., hanem inkább csak eltett kompóttal pótolja a vitaminszükségletét, hiszen így nagymértékben hozzájárulhatunk ahhoz, hogy a boltok polcaira ne olyan termékek kerüljenek, melyeket messze földről, jelentős környezetszennyezés árán szállítottak ide.

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
alma	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
bab	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
birsalma	1								9	10	11	12
brokkoli					5	6	7	8	9	10	11	12
burgonya	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
cékla	1	2	3	4	5		7	8	9	10	11	12
cseresznye					5	6	7					
cukkini						6	7	8	9	10		
dió	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
egres, köszméte, piszke					5	6	7					
eper					5	6	7					
fejes káposzta	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
fejes saláta					5	6	7	8	9	10	11	
fekete retek	1	2	3	4					9	10	11	12
fodros kel	1	2								10	11	12
görögdinnye							7	8	9	10		
hagyma	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
hónapos retek				4	5	6						
jégcsapretek					5	6	7					
kapor					5	6	7	8	9	10		
karalábé	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
karfiol					5	6	7	8	9	10	11	12
kelbimbó								8	9	10	11	12
kelkáposzta	1	2		4	5	6	7	8	9	10	11	12
kínai kel	1	2						8	9	10	11	12
körte	1	2	3	4			7	8	9	10	11	12
kukorica							7	8	9			

málna						6	7	8	9	10			
mandula	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
mángold						6	7	8	9	10			
medvehagyma			3	4									
meggy						6	7						
naspolya	1										10	11	12
őszibarack						6	7	8	9				
padlizsán								8	9	10			
paprika							7	8	9	10			
paradicsom						6	7	8	9	10			
pasztinák	1	2	3	4						9	10	11	12
petrezselyem, gyökér	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
póréahagyma	1	2	3			6	7	8	9	10	11	12	
ribiszke						6	7	8					
ringló							7	8	9				
sárgabarack						6	7	8					
sárgadinnye						6	7	8	9	10			
sárgarépa	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
sóska				4	5	6	7	8	9	10	11		
spárga				4	5	6							
spenót				4	5	6	7	8	9	10	11		
sütőtök	1	2	3								10	11	12
szamóca						5	6	7	8	9			
szeder							7	8	9	10			
szilva							7	8	9				
szőlő							7	8	9	10			
tök	1	2				6	7	8	9	10	11	12	
uborka						6	7	8	9				
újhagyma				3	4	5	6	7	8	9	10	11	
zeller	1	2	3	4			7	8	9	10	11	12	
zöldbab						6	7	8	9				
zöldborsó						5	6	7	8	9	10		

Rövidfilmek vetítése

A fennmaradó kb. 15 percben olyan rövidfilmeket lehet vetíteni, melyek a környezet- és állatvédelem témájában készültek. Ezt követően a diákokkal közösen értékeljük a látottakat. Beszéljük meg, hogy kiben milyen gondolatokat, érzéseket ébresztettek a képsorok. Kit sarkall változtatásra, kiben keltett félelmet, szomorúságot stb.

Összesen négy rövidfilm levetítésére kerül sor:

Még januárban küldte ezt az ötletet **Victor András** (másik díjazottunk - lást fentebb). Akkor nem jött össze egy teli kosárra való anyag - de most aztán van miből válogatni! További jó munkát, örömteli csemegézést kívánok mindnyájatoknak: Gyalog Éva

Biodominó

Kartonpapírból kivágott (vagy más alkalmas módon elkészített) dominó-lapok egyik felén növények szerepelnek, velük szemben pedig termések. Vegyük azt az egyszerű esetet, hogy 8 növény és azoknak megfelelő 8 termés van a lapokon! Az összetartozó párok:

A) Tartalmilag könnyebb változat

Tölgy	Makk
Napraforgó	Szotyola
Vadrózsa	Csipkebogyó
Vadkörte	Vackor
Szőlő	Fürt
Pitypang	Bóbita
Fenyő	Toboz
Búza	Kalász

B) Tartalmilag nehezebb változat:

Repce	Becő
Pitypang	Kaszat
Bodza	Bogyó
Akác	Hüvely
Tök	Kabak
Mák	Tok
Juhar	Ikerlependék
<i>Tölgy</i>	<i>Makk</i>

Nyolc pár esetén 64-féle dominó-lap lesz a készletben, hiszen mindegyik mindegyikkel párosítva szerepel egy-egy lapon. (Ld. alább a 64-lapos készletet a könnyebb változattal!)

Nehezített variáció, ha a növények nemcsak névvel, hanem rajzzal (fotóval) is szerepelnek. Ebben az esetben természetesen kétszer akkora, 128 lapos készletet kapunk.

Maga a játék párban vagy három-négy fős kiscsoportban történik ugyanazokkal a szabályokkal, ahogyan a közönséges dominót játsszák, de azzal a különbséggel, hogy itt soha sem az azonosat kell melléilleszteni, hanem mindig a megfelelő párt.

Biodominó készlet készíthető sokféle más párosítással is:

1. virág – levél
2. csőr – láb
3. csőr – szárny
4. fül – farok
5. állat körvonala – lábnyoma stb.

Jó játékot kíván
Victor András

Tölgy	Makk	Napraforgó	Makk	Vadrózsa	Makk
Tölgy	Szotyola	Napraforgó	Szotyola	Vadrózsa	Szotyola
Tölgy	Csipkebogyó	Napraforgó	Csipkebogyó	Vadrózsa	Csipkebogyó
Tölgy	Vackor	Napraforgó	Vackor	Vadrózsa	Vackor
Tölgy	Fürt	Napraforgó	Fürt	Vadrózsa	Fürt
Tölgy	Bóbita	Napraforgó	Bóbita	Vadrózsa	Bóbita
Tölgy	Toboz	Napraforgó	Toboz	Vadrózsa	Toboz
Tölgy	Kalász	Napraforgó	Kalász	Vadrózsa	Kalász
Vadkörte	Makk	Szőlő	Makk	Pitypang	Makk
Vadkörte	Szotyola	Szőlő	Szotyola	Pitypang	Szotyola
Vadkörte	Csipkebogyó	Szőlő	Csipkebogyó	Pitypang	Csipkebogyó
Vadkörte	Vackor	Szőlő	Vackor	Pitypang	Vackor
Vadkörte	Fürt	Szőlő	Fürt	Pitypang	Fürt
Vadkörte	Bóbita	Szőlő	Bóbita	Pitypang	Bóbita
Vadkörte	Toboz	Szőlő	Toboz	Pitypang	Toboz
Vadkörte	Kalász	Szőlő	Kalász	Pitypang	Kalász

Fenyő	Makk	Búza	Makk	
Fenyő	Szotyola	Búza	Szotyola	
Fenyő	Csipkebogyó	Búza	Csipkebogyó	
Fenyő	Vackor	Búza	Vackor	
Fenyő	Fürt	Búza	Fürt	
Fenyő	Bóbita	Búza	Bóbita	
Fenyő	Toboz	Búza	Toboz	
Fenyő	Kalász	Búza	Kalász	